

פחד דוד

פרשת
ראה
כ"ז אב
תשע"ד
730

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוו"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוו"ן רבי חיים פינטו זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

18:40 | 18:55 | 18:47 | 18:57

הדלקת
נרות

19:52 | 19:55 | 19:54

מוצאי
שבת

20:31 | 20:29 | 20:31

רבינו
תם

משכיל לדוד

הדרך הבטוחה לקרבת השי"ת

הם כעמלק וכבלעם הרשע, כלי משחית אשר מעצימים את יצר התאוה והזנות ומפילים חללים רבים.

במפגשי עם הקהל, אני שומע סיפורים המזעזעים כל לב, ומי יוכל להישאר אדיש ושלו מול מקרים כה קשים, בהם התפרקו משפחות בשל אותם כלי משחית. ואין זו הבמה לתאר ולפרט את כל המקרים הנוראים, אך די לחכימא ברמיזא להבין ולדעת איזה הרס ואסון טומנים אותם עמלקים ובלעמים של ימינו שמטרתם המוצהרת היא להסית ולהדיח את האדם מדרך הישר ולהצית את יצריו האפלים.

כאשר נעיין בהצעת תפריט של מסעדה, נבחין כי לצד כל מנה מצוין המחיר, אותו האדם יתבקש לשלם בגמר הסעודה. וכגון זה לכל מעשה ומעשה בעולם ישנו תג מחיר, אותו על האדם לשלם בעבורו. אם רוב מעשיו של האדם הינם על פי דרך התורה והמצוות, אזי הברכה תהא מנת חלקו והוא לא יאלץ לשלם מחיר יקר. אך אם הוא בוחר לעצמו עוד ועוד מנות מן התפריט וממלא עצמו עד אפס מקום בתאוה ובחומרות הנוגדות את דרך התורה, אזי - כאשר יבוא יומו לתת דין וחשבון, ידרשו ממנו סכום גבוה שספק אם יוכל לעמוד בו. לכן יש להביט על המציאות כפי שהיא ולבחור את דרך הטוב על פני דרך הרע, על מנת שחלילה לא נמצא עצמנו עומדים בבוא העת כאשר חובותינו מרובים ומזכיותינו עד שנאלץ לשלם על כך את מלוא המחיר הכבד והכואב.

בכדי לזכות לגודל חסדו של הבורא עלינו, עלינו לעלות באופן עקי ומתמיד במסילה העולה בית א-ל. ניגשה אלי פעם אשה ואמרה לי שהיא מוקפת בצרות ובעיות, וכל יום קשה עליה מקודמו. לאחר שתיארה באוזני מקצת מבעיותיה, שאלתי אותה האם היא שומרת שבת, והשיבה לי שכבר לפני שנתיים היא קיבלה על עצמה לקיים מצוה זו, אך מאז ועד עתה היא נשארה באותו מקום ולא הוסיפה להתקדם הלאה. אמרתי לאותה אשה שהקב"ה שולח לה איתותים משמים על מנת להראות לה שהוא אינו מסתפק בצעד הבודד שצעדה לקראתו, אלא מבקש שהיא תתמיד בהליכתה ותמשיך להתקדם לעברו. וכגון זה תינוק לעולם לא ילמד ללכת אם יסתפק בפסיעתו הראשונית, אלא יש לו להמשיך ולצעוד הלאה והלאה מבלי להתייאש. ואף אם התינוק נופל פעם אחר פעם, הוא צריך לקום ולנסות שוב, ורק כך יוכל לרכוש את מיומנות ההליכה.

ולהבדיל, אף ההליכה בדרך התורה והמצוות רצופה בנפילות ובמעידות, אך החכמה היא לא להתייאש מאותן נפילות אלא לקום, להתנער ולהמשיך לצעוד הלאה כאותו תינוק עקשן שאינו מתייאש מן הנפילות, אלא ממשיך לנסות לדבוק במטרתו עד אשר מצליח ללכת כבדת דרך ארוכה בבטחון וביציבות.

פסיעה בודדת לא מקדמת אותנו אל עבר המטרה האמיתית. ורק אם נוסף על אותה פסיעה פסיעות נוספות, הגם שהתיינה קטנות, כל עוד הן עקביות ובעלות מטרה ברורה, יש בכוחן לקדמנו לעבר בית ה' ולזכותנו מאוצרו הטוב.

"ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה

וקללה". (דברים יא, כז)

האחרונים (דעת תבונות יח) אומרים שהקב"ה הינו תכלית הטוב, ובהיות שמידתו היא אך טוב וחסד, על כן כל הפועל היוצא ממנו הינו טובה וברכה. ואם מתרגשות על האדם צרות וקללות, אזי יש לו לדעת שלא הקב"ה הביא עליו זאת, אלא הוא בעצמו במעשיו הרעים גרם לכך שיתרגשו עליו צרות.

והנה יש לנו לדעת שהעולם הזה מסובב באין סוף טובה וברכה, אך השאלה היא האם אנו במעשיו מסוגלים לספוג ולשאת את זו הברכה, או שמא אנו מפסידים ומאבדים אותה מפני חטאינו.

כתוב בפסוק "ראה אנכי נותן לפניכם היום", המתבונן יראה שמילה 'נותן' הינה מלשון 'מתנה', ללמד שהן ברכת ה' והן קללתו הינו בגדר מתנה גמורה לאדם, היות והייסורים מעוררים את האדם לתשובה ומכפרים על עוונותיו. והחכם אשר עיניו בראשו, ימנע עצמו מלכתחילה ממתנת הקללה שעה שיש באפשרותו לקבל את מתנת הברכה, וזאת על ידי שירבה בתורה ובמעשים טובים. אך אם הקב"ה מבחין שהאדם מצד עצמו אינו ראוי לקבל את מתנת הברכה שהיא תכלית הטוב, אזי הוא מעניק לו את מתנת הקללה על מנת שעל ידה יתעורר לשוב ולהתקרב אל ה' אלוהיו.

ימיהו הנביא אומר שהרע אינו מגיע מאת הקב"ה ואם ימי האדם הם בחולי ובצרה, עליו לדעת שמעשיו הרעים הביאו עליו את הרעה הזאת כפי שנאמר "מפי עליון לא תצא הרעות והטוב" (איכה ג, לח). ונאמר (דברים יד, א) "בנים אתם לה' אלוהיכם", וכשם שדרך האב להיטיב עם בנו עד אין קץ וגבול, כך הקב"ה שמידתו מידת הרחמים, מבקש להרעיף עלינו כל טוב, השאלה היא האם אנחנו נכונים וראויים לקבל את מלוא ברכתו.

והוא שאמרנו שמידתו של הקב"ה היא מידת הטוב והחסד, ובכל מידה שמודד לאדם, הוא גומל עימו טובה, הן כשכר על מעשיו הטובים והן בכדי לעוררו לתשובה ולהשיבו אליו חזרה. משל לאדם חולה הנוטל תרופות, ואותן תרופות הן בבחינת טובה וברכה עבורו, כיון שמרפאות אותו ומצילות את חייו. עם זאת ברור לכל שמלכתחילה האדם היה מעדיף להימנע מנטילתן, אך בהיות שכבר נחלה אין לו כל ברירה אלא ליטול את התרופות ולהירפא בעזרתן. והחכם אשר עיניו בראשו, יקפיד לשמור על אורח חיים בריא וכך יוכל לזכות לחיים בריאים ומאושרים אף מבלי להזדקק לתרופות.

בכל דור ודור קמים עלינו אנשים ותרבויות אשר הינם כעמלק וכבלעם בשעתו שכל רצונם ומטרתם לקרר את בני ישראל בעבודת ה'; להסירם מדרך הישר ובכך לנתקם ממקור השפע והברכה. וכפי שמוזכר בדברי התורה הקדושה, עמלק הכשיל את בני ישראל בזה שנטע בליבם את הספק, ולעומתו בלעם הרשע עורר בקרב ישראל את התאוה והחמדה לנשים בזה ששלח להם את בנות מואב שתכשלנה אותם. והנה בימינו אנו, הטלוויזיה והאינטרנט

הילולא דצדיקיא

כז - רבי יהושע חריף
אב"ד קראקא

כח - רבי אברהם חיים עדס

כט - רבי שמואל סלנט
רבה של ירושלים

ל - רבי חנוך הניך מאלסעק

א - רבי שמואל די אבילא

ב - ר' יצחק בר ששת
הריב"ש

ג - רבי אליהו מאנסאני
תלמיד אוה"ח הקדוש

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל
ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במה מפטירין

הפטרות השבוע:

"ענייה סערה לא נחמה". (ישעיה נד)

הקשר לשבת: הפטרה זו היא אחת משבע שבתות של נחמה שמפטירין החל משבת שאחרי תשעה באב, וענינה דברי נחמה לעם ישראל.

"ושמתי כדכד שמשתיך ושעריך לאבני אקדח".

(ישעיה נד. יב)

ושמתי כדכד - הוא אבן שוהם. יהיו שמשתיך - החלונות ושעריך - יהיו מאבני אקדח - והמכוון כי האבן נופך היה אבן יהודה והוא אות המלוכה, והאבן ספיר היה אבן יששכר, והוא אות החכמה והתורה, שני אלה ייסדו את הבנין, כתר מלכות וכתר תורה.

אבן שוהם היה אבן יוסף והוא אות ההצלחה והעושר זה יהיה חלון השמש, אות כי השמש תריק להם מגד תבואות שמש עושר והצלחה. אבן אקדח היה אבן לוי, אות העבודה. זה יהיה השער. זה השער לה' צדיקים יבואו בו.

(מלבי"ם)

"וכל בניך לימודי ה' ורב שלום בניך". (ישעיה נד. יג)

ידוע שסיבת המחלוקת בישראל היא משום שכחה.

ואמרו במדרש שלעתיד ישמעו התורה מפי ה' ולא תהיה שכחה בלימוד התורה. וזה שאומר הכתוב: "וכל בניך לימודי ה'" - שילמדו מפי ה', ולכן "ורב שלום בניך".

(מסגרת השער)

"אנכי בראתי חרש נפח באש פחם ומוציא כלי למעשהו ואנכי בראתי משחית לחבל". (ישעיה נד.

טז)

מה בא הכתוב להשמיענו? מה היא הכוונה שהקב"ה מגלה באוזני העולם ומכריז שהוא ברא את כלי המלאכה לתיקון העולם, וביוחד עם זאת ברא גם את כלי המשחית המחבל בסידורי ובתיקוני העולם?

הקב"ה בא להודיע ולהוציא בכך מדעת קהל הגויים, שלא יטעו ולא יחשבו כי הם החכמים שהמציאו את כלי המלאכה והמכשירים החדשים וכל ההמצאות המחוכמות לתועלת העולם ולנוחיותו.

אל יתהללו חכמים אלו שחכמתם היא שגרמה להתפתחות העולם, אל יתלו זאת בכוחם ועוצם ידם שעשו את החיל הזה, אלא הם מעשי ה' וחכמתו, והוא הנותן לאדם כח לעשות חיל, והאדם הוא כחומר ביד היוצר.

לכן מכריז הקב"ה: "ואנכי בראתי משחית לחבל".

ולאיזו תכלית ולאיזו תועלת?

"והמזיקים שנבראו בערב שבת בין השמשות". למה? ולאיזו

תכלית בראם? לשם מה צריך העולם למזיקים?

בודאי כדי שעל ידם יתרומם האדם להשיג את השלמות ואת טהרת המידות העליונות. בגלל התנגדותם, ובגלל הנגישות שהם גורמים לעם ישראל, מתעלים ומתגדלים עם ישראל.

(קול צופיר)

במסילה נעלה

זה לעומת זה עשה אלוקים

- מה הקב"ה מבקש לרמוז לנו בעניין זה? מדוע הקב"ה שלח את הכלב המאיים להתנפל עלינו כאשר אנו מצויים ברגעים של התעלות וקדושה?

והשבתי לעצמי, שמניין כלב עולה בגימטריא להבדיל כמניין אליהו. הוא אליהו הנביא אשר נמצא בכל ברית מילה בעם ישראל, והוא המזכיר לפני הקב"ה את זכויות העם, ומשמש כמליץ יושר בשמים על כל אותם יהודים ששומרים את אות ברית הקודש. ובכוח מצוה זו אליהו הנביא הזכור לטוב מבטל מעם ישראל את המשטינים והמקטרגים.

ולהבדיל, הכלב שמסמל את כוחות הטומאה, ביחד עם הקליפה - מנסים בכל עת לקטרג עלינו. כפי שאמר דוד המלך ע"ה: "הצילה מחרב נפשי מיד כלב יחידתי" (תהילים כב, כא). ועוד אמרו חז"ל: "כל המספר לשון הרע וכל המקבל לשון הרע ראוי להשליכו לכלבים" (פסחים ק"ה, א). וכוונת דבריהם היא לכלבי הסיטרא אחרא והטומאה שדבקים בדובר הלשון הרע מחמת עוונם.

ועוד אמרו חז"ל: "הנבעלת לעכור" קשורה בו ככלב" (זוהר במדבר רנט), לפי שנדבקת בטומאה ובקליפת הקשה. ועוד אמרו בגמרא (בבא קמא ס, ב): "כלבים בוכים - מלאך המוות בא לעיר", שהכלב הוא היחיד שפוגש את מלאך המוות בבואו לעיר, כי הוא מסמל את השטן והקליפת הטמאה. לכן ביקש דוד המלך ע"ה והתפלל לה' שיציל אותו מאותה טומאה, הני כלבי דחציפי.

ומכל אלו הדברים למדתי מוסר גדול - הנה בבוקר זכינו להשתתף בברית המילה של הבחור שמסר נפשו על קיום המצוה, ואליהו הנביא שהוא כוח הקדושה השתתף גם הוא בברית ואנו זכינו לשהות במחיצתו. לפיכך בא הכלב מכווחה של הטומאה וביקש להפריע לנו להתעלות מאותה קדושה שזכינו לה בבוקר.

כיון ש"זה לעומת זה עשה האלוקים", את הקדושה ואת הטומאה. והדבר רמוז בכך שגמטריית כלב ולהבדיל גמטריית אליהו - שוות.

אולם ברוך ה' כוח הקדושה באליהו הנביא גבר על כוח הטומאה שמרמז הכלב והכניע אותו, ולכן הכלב נדרס מיד למוות. כי במקום שקדושת אליהו נמצאת - טומאת הקליפהלא יכולה להתקיים.

זכות גדולה נפלה בחלקי להיות הסנדק בברית מילה אשר נערכה באוקראינה לבחור בן י"ח שנים.

בנוסף, התרגשתי לשמוע ששמו של הבחור נקרא ישראל זלמן דוד כשמי. וראיתי רמז יפה בשמו שראשי תיבותיו: יז"ד עולים בגימטריא כ"א, כנגד שם "א-ה-ה-ה".

מובא בהקדמה לספר "שערי אורה" ששם "א-ה-ה-ה" הוא השם הראשון שהיה לקב"ה ואחר כך נוספו עליו כל שאר השמות. וכדוגמת הענפים היוצאים מן העץ - כך שאר שמות הקודש יוצאים משם קודש זה.

גם הרמב"ם בספרו "מורה נבוכים" כתב שהקב"ה נגלה לעם ישראל בהיותם במצרים דווקא בשם קדוש זה "א-ה-ה-ה" אשר א-ה-ה" (שמות ג, יד), כיון שהוא שם מציאותי המורה על היה הווה ויהיה.

ברית המילה של הבחור נערכה בחודש אלול, חודש הרחמים והסליחות. וגם בכך ראיתי רמז משמים, שבודאי הקב"ה הכניס בזמן ברית המילה התעוררות גדולה לקדושה ולאהבה אליו יתברך על ידי שמו המרומז בשמו של הבחור הנימול.

כשראיתי את הבחור בן השמונה עשרה שוכב על המיטה ונזהר מאד בעצמו שלא לנוע, כמו יצחק אבינו בשעת עקידתו, אחזה בי התרגשות גדולה. אין ספק שמעשה זה משמש סנגוריה גדולה בשמים על כלל ישראל, שאף בדורנו מוסרים נפשם למען המצוות באהבה ובחשק רב.

בלבי חשבתי שהיה כדאי לנסוע עד לאוקראינה הרחוקה, ולו בכדי ליזכות להשתתף בברית מילה מיוחדת זו. הרגשתי שזכיתי בכך לתוספת התקרבות לה' יתברך ולחיזוק גדול בתורה ובמצוות.

לאחר שהסתיימה הברית המשכתי עם מלוויי במסע לאומן, לקברו של הצדיק רבי נחמן מברסלב זיע"א, שם ביקשנו להתפלל ולשפוך את לבנו לפני יושב מרומים.

אך לפתע פתאום הופיע מולנו כלב גדול ומאיים, שהחל לנבוח ולהתנפל עלינו. ניסינו מיד לגרש אותו מעל פנינו, חשבנו שזה לא יהיה דבר פשוט, אך למרבה הפלא הכלב עזב אותנו מיד וירד אל הכביש. מספר רגעים חלפו ואפנוע שנסע במהירות עצומה, פגע בכלב ודרס אותו למוות.

בראותי זאת התפלאתי מאד ושאלתי את עצמי

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

לשון הרע גמור

וכן האומר על תלמיד חכם שאינו חכם גדול כל כך בתורה, או האומר על אומן שאינו בקי כל כך באומנותו, גם כן לשון הרע גמור הוא, כיון שגורם לו צער ונזק בכך.

מן האוצר

מאוצרו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

להתפלל על ההשתוקקות לתורה

"ונתצתם את מזבחותם ושיברתם את מצבותם". (יב. ג)

ידוע שעבודה זרה אינה רק עבודת אלילים, אלא כל דבר שאדם אוהב וקשור לזה, הרי הוא עבודה זרה. כי במקום לאהוב את ה', הוא מפנה ליבו לדברים אחרים וזרים (עי' שו"ע או"ח שו, יז). נמצא שכל הבלי והנאות העולם הזה הם בכלל עבודה זרה. ואתם צריכים לעזוב, ובמקום זאת, אומרת התורה לדרוש את שכינת עוזו בבית המקדש.

ויש לשאול, איזו תמורה יש בבית המקדש ועבודת ה' נגד הנאות עולם הזה. הרי אם בהבלי עולם הזה אדם מוצא מנוחה ומרגוע, לכאורה בעבודת ה' היכן ימצא מנוחה זו. אלא נמצאנו למדים מפסוקים אלו שאכן המנוחה האמיתית ושלוות הנפש נמצאות אך ורק בתורה ובעבודת ה' ובבית המקדש. כפי שידוע כל מי שניסה את ידו בהבנת הגמרא או התוספות איך שנתמלא בליבו שמחה וסיפוק, ודוקא בזה מצא מנוחה יותר משאר ההבלים של העולם הזה.

ומעשה שהיה ביהודי, שחשב להיפגש לדבר עבירה. ובאותו ערב, קודם השעה היעודה למפגש, קיימנו שיעור בתורה, והיתה הבטחה שכל מי שישתתף, יוכל אחרי השיעור לבקש כל מה שירצה, וייענה בעזרת ה'. ובשמוע היהודי שיוכל לבקש מה שירצה, אמר שגם הוא רוצה להשתתף. לאחר השיעור שאלתיו מה יבקש, ואמר שמבקש רק להתחזק עוד בתורה ויראת ה', ועל אף שמתחילה חשב בדבר העבירה, אך מאחר וטעם את טעם התורה, כבר נסתלקו כל הבלי עולם הזה מראשו. אלא שבשביל לזכות להתחזק בטעם התורה ובהבתה, צריך להתפלל בדמעות שליש מאת ה' שיעורר את ליבנו לזה.

וראו מה שהיה עם ה"חתם סופר" שחלה ולא יכול היה למסור את שיעורו הקבוע, ואמר לבנו ממלא מקומו בעל ה"כתב סופר" שימסור את השיעור במקומו. ומתחילה חששו התלמידים שלא תהא דרגת השיעור כשל האב. אבל לאחר השיעור כשראו את כוחו של ה"כתב סופר" מאוד וניגשו אל ה"חתם סופר" האב, ואמרו לו שהיתה הנאה גדולה מהשיעור של ה"כתב סופר" האב, ומשל האב, ושמא אף יפה כח ה"כתב סופר" האב. ענה להם ה"חתם סופר" כי ודאי ששמח הוא בדבר זה, כי אין קנאה ב"כתב סופר" (עי' סנהדרין קה, ב), אבל דעו לכם כי דמעות על גבי דמעות שפכתי לפני הקב"ה בשביל שיהא בבני זה אהבת תורה, וברוך ה' נתקבלה תפילתי.

והנה לא התפלל החתם סופר על בנו שיהא בריא או עשיר, אלא רק על אהבת תורה. אם כן לומדים אנו מזה כמה אהב החתם סופר בעצמו את התורה.

ובאמת פעם הגיעה אלי שאלה בענין זה. שהנה כידוע ביום כיפור, באמרינו בקדושה "איה מקום כבודו" וכו' יש סגולה לבקש או עושר, או בנים צדיקים וחכמים או השגת רוח הקודש (עי' פ"ח ראש השנה ז). וניגש אלי יהודי לשאול מה יבקש. ושאלתי מה חושב לבקש. והתחיל לומר שעשירות יבקש, שעל ידה יוכל לתמוך בתורה, ולשלוח את בניו לשיבות וכו'. אמרתי לו שאם תהיה עשיר לא יהיה לך פנאי לחשוב על ישיבות לבניך, ולא זמן בעצמך ללמוד תורה. ואדרבה חשוב לך לבקש תורה שהיא הסחורה הטובה מכל הנאות עולם הזה.

חיים בפרשה

ממשנתו של הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א

"שמור ושמעת את כל הדברים האלה אשר אנכי מצוך למען ייטב לך ולבניך אחרך עד עולם". (יב. כח)

יתבאר על דרך אומרו (הושע יד. ג) "ונשלמה פרים שפתינו". והנה לפי שאמר "שמור ושמעת" את כל הדברים, ודבר זה הוא מן גדר הנמנע שיכול האדם לקיים כל הדברים. לזה אמר "שמור", פירוש כנגד מצות לא תעשה שהם ביד האדם לשמור עצמו מכל מצות לא תעשה, וכנגד מצות עשה אמר "שמעת", פירוש יקיים המצות בלימוד שמיעתה בפה, ובה נחשב עליך כאילו באה לידך וקיימת אותה, ומעתה יכול לשמור ולעשות את כל הדברים. עוד יתבאר על פי דבריהם ז"ל שאמרו (ע"ז יט.) "ליגרס איניש והדר ליסבר". והוא אומרו "שמור ושמעת", פירוש שמור שישמור ידיעת הלכה והיא הגירסה, ושמעת היא הסברה, לכונן שמועותיו בשכלו.

מן המעיין

"ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה". (יא. כו)

יסוד גדול קובע הרמב"ם ב"יד החזקה" (הלכות תשובה פרק ה): "אל יעבור במחשבתך דבר זה שאומרים טפשי אומות העולם ורוב גולמי בני ישראל, שהקב"ה גוזר על האדם מתחלת ברייתו להיות צדיק או רשע. אין הדבר כן. אלא כל אדם ראוי לו להיות צדיק כמשה רבינו או רשע כירבעם, או חכם או סכל, או רחמן או אכזרי, או כילי או שוע, וכן שאר כל הדעות. ואין לו מי שיכפהו ולא גוזר עליו ולא מי שמושכו לאחד משני הדרכים, אלא הוא מעצמו ומדעתו נוטה לאי זו דרך שירצה. הוא שירמיהו אמר "מפי עליון לא תצא הרעות והטוב". כלומר אין הבורא גוזר על האדם להיות טוב ולא להיות רע".

"וכיון שכן הוא נמצא זה החוטא הוא הפסיד את עצמו, ולפיכך ראוי לו לבכות ולקונן על חטאיו ועל מה שעשה לנפשו וגמלה רעה".

"ודבר זה עיקר גדול הוא והוא עמוד התורה והמצוה, שנאמר "ראה נתתי לפניך היום את החיים" וכתוב "ראה אנכי נותן לפניכם היום". כלומר שהרשות בידיכם וכל שיחפוץ האדם לעשות ממעשה בני האדם עושה בין טובים בין רעים. ומפני זה הענין נאמר "מי יתן והיה לבכם זה להם", כלומר שאין הבורא כופה בני האדם ולא גוזר עליהן לעשות טובה או רעה אלא הכל מסור להם".

"את הברכה אשר תשמעו אל מצות ה' א-להיכם".

(יא. כז)

ידועה התמיהה דהלא אמרו חז"ל 'שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, וא"כ כיצד מצינו בתורה, דיש הבטחות טובות להולכים בדרך התורה.

ועל כך השיב הרמב"ן שכל ההבטחות הכתובות בתורה אינם אלא כהכנה וסיוע לקיום המצוות, ורק בכדי שיוכלו לזכות לעולם הבא.

לאור זאת מפרש רבי נח מינדס את דברי הכתוב שלפנינו, "ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה". ולכאורה מהו 'היום', הלא שכר מצוה בהאי עלמא ליכא?

ולכן המשיך הכתוב ואמר "את הברכה אשר תשמעו אל מצות ה'".

כלומר, כח עיקרה של הברכה אינה אלא כדי שתוכלו לשמוע אל מצוות ה' ולקיים את מצוותיו.

מסילות לאמונה

בכותל המזרח של אוצר הספרים היהודי, תופס לו מקום נכבד חיבור ענק בכמות ובאיכות, "שדה חמד", פרי יצירתו של אדם אחד הגאון רבי חיים חזקיהו מדיני זצ"ל (החח"ם). עוד בצעירותו נתפרסם כגדול בתורה וזכה להערכה של כל גדולי דורו, כשבקיאיותו ושליטתו בכל ענפי התורה וספרי הפוסקים מדהימה ומבהילה ממש. רבי בצלאל הכהן מוילנא אמר עליו: "אלמלי ידעתי את המחבר שהוא חי עמנו היום, הייתי אומר כי אחד מהראשונים הוא".

המתבונן מן הצד יתקשה לתפוס כיצד איש אחד יצר את כל ספרי "שדה-חמד", המהווים אנציקלופדיה תלמודית שלמה. אך את התשובה המלאה לתופעה פלאית זו, מספק לנו המחבר בעצמו בספרו "ואני תפילה" (ח"א, עמ' ל"ח) שם מספר שכבר שאלוהו באיזה זכות הוא תולה את גדולתו העצומה בידיעת התורה ושספריו נתפרסמו בכל רחבי תבל?

החח"ם סיפר שבצעירותו למד בכולל אברכים באחת העיירות במדינת בוכארה שברוסיה. את הכולל החזיק גביר גדול על חשבונו, והכולל התקיים בתוך ביתו פנימה.

שקידתו הגדולה שהתבטאה גם בכך שהיה מקדים את כל הלומדים בבואו בשעת בוקר מוקדמת

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

מר סמי גבי מקזבלנקה, היה מקפיד להגיע בכל שנה להילולא של כ"ק רבי חיים פינטו זיע"א. בשנת תשס"ג הוא נעמד ליד הציון, ובכה בדמעות שליש על כך שהוא נשוי זמן רב ועדיין לא זכה להיפקד בזרע של קיימא.

המתפללים שחשו בצערו הרב, בירכו אותו שיוכה לזרע קודש של קיימא, ובשנה הבאה הוא יזכה לבוא להילולא כשהוא אבא בישראל. לשנה הבאה הוא הגיע שוב כמנהגו להילולא, וכשיצא מבית העלמין הוא פנה למור"ר שליט"א לבקש את ברכתו, ונענה במאור פנים: "נו, ברוך ה' יש לכם הריון, והברכה שבירכו אותך כל הציבור ליד הציון של הצדיק, התקבלה".

מר סמי אישר את הדברים אך הוא ביקש לשאול:

"מדוע כל הברכה לא התקיימה במלואה, שהרי לפי ברכת הקהל הייתי אמור לבוא לכאן כשאני כבא אבא, ודבר זה עדיין לא התקיים, והראיה לכך היא שאני נמצא כאן במוגאדור ואשתי נמצאת בקזבלנקה במרחק של חמש מאות ק"מ!"

- "האם אתה יודע מהו התאריך העברי היום?" נשאל סמי.

- "כן, היום יום שבת, כ"ה באלול".

- "אם כן, אמר לו מור"ר שליט"א, מי יודע אולי אשתך עכשיו יולדת. מפני שאם הקהל הקדוש התפלל ליד הציון של כ"ק רבי חיים פינטו זיע"א, אזי התפילה שלהם צריכה להתקבל עד הסוף".

בינתיים הקהל הקדוש שהגיע להילולא, המשיך בהתרוממות הרוח והשתפכות הנפש בתפילות השבת וסעודה שלישית, והחברים דיברו איתו על תוכן השיחה ששוחח עם רבינו שליט"א, וגם בירכו אותו בברכת "מזל טוב".

עם זאת השבת גברה השמחה בקרב באי הילולא. בקול גדול התפרסמה הידיעה כי אשתו של סמי ילדה בן בשעה טובה ומוצלחת, בדיוק בשעה שלש אחה"צ שהיא היא השעה שכל החברים בירכו אותו בברכת "מזל טוב".

במעמד הזה נהיה קידוש ה' גדול מאוד, בכך שהמדובר היה ביהודים פשוטים, לכאורה, שברכתם ליד מקום ציונו של הצדיק פעלה רושם וחוללה נסים ונפלאות.

ובעזיבת בית המדרש בשעה מאוחרת בלילה, הביאה לכך שהגביר קירב אותו באופן מיוחד, וגילה כלפיו אהבה מיוחדת.

הדבר עורר את קנאתו של אחד מהתושבים אשר לא ראה ברכה בעמלו, ומידותיו הרעות הביאוהו ליזום עלילה שפלה עליו. הוא שיחד את המשרתת של הגביר, אשר היתה גם מנקה את בית המדרש, שתעליל על ה"שדה חמד", כעלילת אשת פוטיפר על יוסף הצדיק. ואכן הערלית נתפתה לעשות זאת, בגלל

לקה טוב

"כל המאריך אפו לעולם
לא יתחרט".

"ספר הישר"

לרבינו תם

בצע כסף שקבלה מאותו אדם קנאי. בבוקר אחד בהגיעו כהרגלו בשעה מוקדמת לבית המדרש, התפרצה המשרתת לרחוב ופרצה בצעקות שהאברך הצעיר, נטפל לה...

מיד קמה בהלה ואנשים פרצו לבית המדרש, ואותו בעל המזימה החזיק אחרי הערלית בצעקות, שיש לסלק את ה"שדה חמד" מהכולל, וכן הלכו לבית הגביר ודרשו לסלק אותו מבית המדרש. וכדאי בזיון וקצף...

כל אותה העת המשיך ה"שדה חמד"

בלימודו ולא הגיב באף מילה. הגביר שהכיר בגדלותו של האברך, לא האמין לעלילה, ופיטר את המשרתת מעבודתה, בביתו ובבית המדרש.

כעבור ימים אחדים בהיות ה"שדה חמד" לומד לבדו בשעת בוקר מוקדמת בבית המדרש, הופיעה המשרתת בבכיות מרות וספרה שאותו אדם שיחד אותה לשקר ולהעליל עליו עלילה בזויה ושפלה, וכעת היא נשארה ללא פרנסה, ורוצה להתוודות ברבים ולספר זאת.

ברגע הראשון חשב רבנו שאכן טוב שתתוודה ברבים, ויוסר החילול ה' שנגרם בגלל שחשדוהו במעשה תועבה.

אולם לאחר מכן דן בעצמו שהרי יתכן ויצא מכך חילול ה' יותר גדול, מכך שיוודע שאותו יהודי בגלל קנאתו, היה מוכן לשלם כסף ולהוציא עלילה כל כך נוראה על לומד תורת ה'... ואיזה כבוד שמים יצא מזה?

פנה החח"ם לאותה גויה ואמר לה, שלא תספר דבר ולא תתוודה על עלילתה והוא מוותר על כבודו. ובאשר לפרנסתה הוא ישתדל אצל גביר אחר שיקבל אותה לעבודה אצלו, ובלבד שהיא לא תתבזה בפני הרבים...

וכאן ציין ה"שדה חמד" בהדגשה מיוחדת שמיד כשיצא ובישר לגויה שמצא לה מקור פרנסה אחר, הוא הרגיש שהעניקו לו מהשמים את התורה כולה במתנה, והאירו לו מהשמים לחדש חידושים ביתר שאת וביתר עוז, עד שזכה לחבר את אחד החיבורים הגדולים שנתקבלו בכל תפוצות ישראל.

ולמה הוא זכה לכל זאת?

כיון שויתר על כבודו והעדיף לסבול מהעלילה השפלה שהעלילו עליו, ובלבד שלא לגרום לעלבון לאחרים (והדגש כאן הוא לאחרים) שהם אינם בני ברית, על אך שהם חרפו אותו).